

NAČRTI SOC. "STARE GARDE" V NEW YORKU

redlog za sodelovanje z Neodvisno delavsko ligo, ki podpira Roosevelta, je bil položen na stran. Konvencija je razdeljena v tri grupe.

NEW YORK, 5. julija — Včeraj se je otvorila tukaj konvencija socijalistične "stare garde" New Yorku, ki se je na narodni konvenciji soc. stranke, ki se vršila koncem maja v Clevelandu, odcepila od redne stranke, kateri načeljuje Norman Thomas. Stara garda je po odločitvi ustanovila "Socialno - demokratsko federacijo." Zdej tekmuje za pridobiti za novo organizacijo pristaje stare garde tudi po drugih državah. Redo stare garde tvorijo bivši new-yorški socijalisti, ki so se odcepili od stranke. Njih vodja je advokat Louis Waldman.

Resolucijski odbor, kateremu predseduje Waldman, je konvenciji priporočal, da naj stara garda prične za organiziranje samostojne delavske stranke, ki bi se imenovala "People's Party" (Ljudska stranka) in da v ta namen išče podporo pri unijah, ki so letos porile Neodvisno delavsko ligo za ponovno izvolitev predsednika Roosevelta.

Priporočilo pa je bilo pooblašeni debati položeno na stran, kajti večina delegatov je bila prepričana, da se stara garda ne more indirektno izreči za Roosevelta in gov. Lehmana, akovno bi novoustanovljena delavska stranka imela v New Yorku svoje kandidate za kongres in lokalne urade. Kot razvidno, je konvencija razdeljena v tri grupe. Ena je imenovanje neodvisnega tikeja proti redni stranki organizaciji, kateri načeljuje Norman Thomas kot predsedniški in Harry Laidler kot governerski kandidat. Druga grupa smatra, da naj bi se stara garda letos vzdrla vsake direktne politične aktivnosti. Tretja grupa pa je za sodelovanje z Neodvisno delavsko ligo, ki vodi kampanjo za Roosevelta.

Vodilni duhovi pri Neodvisni delavski ligi so John J. Lewis, predsednik United Mine Workers, Sidney Hillman, predsednik Amalgamated Clothing Workers in George L. Berry, predsednik International Pressmen's Union.

Na konvenciji new-yorške stare garde je navzočih 150 delegatov.

Smrtna kosa

Po štiridnevni bolezni je preminul v St. Luke's bolnišnici tariatariš Matt in Antonia Zaratarišek 3-letni sinček Anton. Padal je k mladinskemu oddelku društva "Mir" št. 10 SDZ in družstva sv. Jožefa št. 146 KSKJ. Poglej starišev zapušča sedem otrov in eno sestro. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti na 3542 E. 82 St., v četrtek zjutraj ob 8. uri v cerkev sv. Lovrenca, pod vodstvom Louis L. Ferfolia.

Polletna seja

V četrtek zvečer, 9. julija se bo vršila polletna seja društva Waterloo Camp, št. 281, v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd.

Nesreče so lani v Ameriki zahtevale 100,000 življenj

Nadaljnih 9,340,000 oseb pa je bilo ranjenih in poškodovanih. Nesreče veljajo letno skoro tri milijarde in pol dolarjev.

NEW YORK, 6. julija. — National Safety Council poroča, da je bilo lani v Ameriki na žrtvenik brezbriznosti položenih 100,000 človeških življenj. Poleg tega pa je bilo v raznih nesrečah 9,340,000 oseb ranjenih in poškodovanih. Skupni stroški teh nesreč za ameriško ljudstvo so znašali ogromno svoto \$3,450,000,000, oziroma povprečno okrog \$27.05 za vsakega moškega, ženske in otroka, ki živi v Zed. državah.

Poročilo kaže, da je bilo v nesrečah ubitih vsak dan povprečno 274 oseb in da je povprečen strošek nesreč v obliki izgubljenega zaslužka, bolniških in zdravniških računov znašal 9 milijonov in pol dolarjev na dan. Največ ljudi je bilo ubitih in poškodovanih v avtomobilskih nesrečah. Avtomobil je lani ubil 37,000 ljudi, oziroma več kot kdaj prej. V avtnih nesrečah je bilo 105,000 oseb trajno poškodovanih, 1,180,000 pa začasno.

Poročilo izkazuje tudi izredno veliko malomarnost na domu. V nesrečah na domu je bilo ubitih 31,500 oseb, 140,000 oseb je bilo trajno poškodovanih, 4,360,000 pa začasno. Na tretjem mestu stoje nesreče, ki so se pripetile izven doma. 18,000 oseb je izven doma zgubilo življenje v vodi, ognju, pri padcih, radi vročine, mraza, na železnicah, v nesrečah s strelnim orodjem, v zastrupljenjem itd. V nesrečah, v katerih niso vključene nesreče pri delu, je bilo trajno poškodovanih 60,000 oseb, začasno pa 2,100,000.

Primeroma malo smrtnih nesreče se pripeti pri delu. V takih nesrečah je umrlo 16,500 oseb, oziroma 500 več kot v letu 1934, trajno je bilo poškodovanih 63,000, začasno pa 1,340,000 oseb. Od skupnega števila ubitih je bilo 47,800 oseb med 25. in 64. letom starosti. Manj kot 5 let starih je bilo 6,600; med 5. in 14. letom 7,600; med 15. in 24. letom 13,400, nad 65. letom pa 24,600.

Ogenj, ki zahteva letno povprečno 8,000 življenj, je povzročil \$250,000,000 materialne škode. Poglavitni vzroki požarov so: malomarnost raba vžigalic, cigare, pipe in cigarete, defektivni dimniki, malomarnost pri rabi petroleja ter defektivne peči in kotli. Skoro neverjetno se sliši, vendar številke kažejo, da je pri delu na farmah izgubilo življenj lani primeroma več ljudi kot pri katerikoli vrsti drugem delu, namreč 4,400. Pri delu v trgovinah in sličnih lokalih je bilo ubitih 4,000 oseb, pri gradnji 2,500 oseb, v rudnikih in kamnolomih pa 1,600 oseb. V transportnih in javno-napravnih industrijah je izgubilo življenj 2,100 oseb, v tovarnah pa samo 1,900 oseb.

Prestala operacijo

V Glenville bolnici je srečno prestala težko operacijo Mrs. Emily Corsaro, ki se je prej pisala Presterl. Prijateljice so vabljene, da jo obiščejo. Nahaja se v novem poslopju, tretje nadstropje, soba 301. Obiski so dovoljeni od 10:30 zjutraj do 9. ure zvečer.

Pozdravi iz Michigana

Pozdrave iz severnega Michigana pošiljajo družine Durn in Škočaja.

NEMŠKO PRAVOSODJE NE MORE BITI OBJEKTIVNO.

HEIDELBERG, 5. julija. — Te dni je bilo pri proslavi 300-letnice univerze v Heidelbergu formalno naznanjeno, da mora biti vsa nemška znanost podrejena naukom nazijske stranke in da "resnica radi resnice" nima nobenega mesta v Nemčiji. Objektivna znanost je nemogoča. V tej zvezi je šef nazijskega političnega urada dr. Wilhelm Coblitz objavil na pisateljevo pravosodju sledeče svarilo: "Nazijska država zahteva v literaturi, ki obravnava pravosodje in zakone, da pisatelji brez vsakega pridržka priznavajo in izpovedo vero v njene temeljne politične ideje. Pravosodje, ki je brez tendence, je postalo nemogoče. Nova država bo preprečila vsako oslabiljenje, ali nepravdo tolmačenje nazijskih idej glede pravice in države."

Med 2,046,309 patenti, ki jih je izdal urad v teku sto let, je cela vrsta patentov za iznajdbe, ki so revolucionirale svet. Važnejše iznajdbe so: električni telegraf, proces za vulkanizacijo gumija, Howe-ov šivalni stroj, Howe-ov tiskarski stroj, Otis-ov elevator, Gatlingova strojna puška, Bullock-ov "web" tiskarski stroj, Sholes-ov pisalni stroj, Westinghouse-ove zračne zavore, Hayatt-ov celuloid, Bell-ov telefon, Edisonov gramofon in električna žarnica, avtomobil, črkoštavski stroj, prenikajoče slike, aeroplan, radio, televizija in na tisoče drugih iznajdb.

Čitalnica na Holmes Ave. se zahvaljuje

Prav lepo se zahvaljujemo za darove, kateri so bili oddani za v korist Narodne Čitalnice na Holmes Ave., sledečim rojakom: Joseph Grdina za sliko, katere sedanjí lastnik je Mr. Drensek, S. Z. št. 10 za lepi set prticev; sedanja lastnica Mrs. Pucelj — Mrs. Kobal-Martinjak za par krasnih vzglavnih blazin, lastnik Mr. Šepec, in tiskarni "Enakopravnost" za brezplačno tiskanje listkov. Vsem prav iskrena hvala in se priporočamo za še nadaljno naklonjenost. — Odbor.

Na obisku

Mrs. Zdešar, E. 200 St., se je nahajala na obisku v Indianapolisu in Beach Grove, Ind. Obiskala je tam živeče Clevelandčane, ki so zaposleni v New York Central delavnicah, Kuharjeve, Perkove, Sedejeve in Golobovičeve. Vsem se toži po Clevelandu in Mrs. Kuhar je dejala, da je najbolj vesela prijateljca iz Clevelanda, ki jo obišče vsak dan — list Enakopravnost. V Indiani vlada huda vročina in suša.

Nov grob

Danes zjutraj je po šestdnevni bolezni umrl v Women's bolnišnici rojak Frank Valič, stanujoč na 792 E. 15 St., star 48 let in doma iz vasi Plače pri Primorskem. Pokojni je bil samec, ter nima tukaj nobenih sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 24 let. Bil je član društva "Kras" št. 8 SDZ in društva "Vipavski raj" št. 312 SNPJ ter delničar Slovenskega Doma na Holmes Ave. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj pod oskrbo Zeloletovega pogrebnega zavoda. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Izredna delniška seja

Delničarje Slovenskega Narodnega Doma v Maple Heights se opozarja na izredno delniško sejo, ki se bo vršila v nedeljo, 12. julija na 15321 Broadway Ave. Razmotrivalo se bo o poslopju, katerega se misli kupiti za Dom.

ZDRUŽENI MLAD. ZBORI

Jutri 8. julija se bo vršila seja Zdrženih Mladinskih Zborov v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Pričetek bo ob 8. uri zvečer. Vsi zastopniki so prošeni, da se gotovo vdeležo.

100-letnica vladnega patentnega urada

V tej dobi je bilo v Ameriki patentiranih nad dva milijona mehaničnih iznajdb.

WASHINGTON, 6. julija. — V soboto 4. julija, je minulo sto let, odkar je tedanji predsednik Andrew Jackson podpisal zakon, s katerim je bil ustanovljen zvezni patentni urad. V tej dobi je vlada dala patente tisočerm možem in ženskam iz te dežele in iz inozemstva za njihove iznajdbe. Toda Zed. države so celo pred ustanovitvijo patentnega urada dale iznajditeljem 9,657 patentov. Zakon za patentni urad je sestavil senator John Ruggles iz Maine, ki je bil sam iznajditelj ter je dobil prvi patent pod zakonom. Iznašel je posebno lokomotivsko kolo, ki je omogočalo vlakom vožnjo na klančih.

Med 2,046,309 patenti, ki jih je izdal urad v teku sto let, je cela vrsta patentov za iznajdbe, ki so revolucionirale svet. Važnejše iznajdbe so: električni telegraf, proces za vulkanizacijo gumija, Howe-ov šivalni stroj, Howe-ov tiskarski stroj, Otis-ov elevator, Gatlingova strojna puška, Bullock-ov "web" tiskarski stroj, Sholes-ov pisalni stroj, Westinghouse-ove zračne zavore, Hayatt-ov celuloid, Bell-ov telefon, Edisonov gramofon in električna žarnica, avtomobil, črkoštavski stroj, prenikajoče slike, aeroplan, radio, televizija in na tisoče drugih iznajdb.

Silen korak napredka na polju novih iznajdb v novejši dobi je razviden iz tega, da je minulo 75 let, predno se je odobrilo prvi milijon patentov, medtem ko se drugi milijon patentov izdalo v teku 24 let.

Norman Thomas bo otvoril kampanjo v petek

CHICAGO, 6. julija. — Socijalistični predsedniški kandidat Norman Thomas bo v petek 10. julija zvečer otvoril kampanjo s 15-minutnim govorom, ki bo oddajal potom NBC radio omrežja. V govoru bo apeliral na člane in simpatičarje stranke, da prispevajo v kampanjski fond stranke v pričakovanju, da se zbere svoto \$100,000.

"Za nas je to velika svota, kajti zbrati se mora v njihkih in dajmih, akoravno se republikanec in demokrat zdi majstna," je izjavil tajnik stranke Clarence Senior. "Denar, ki ga bomo zbrali, se bo porabilo za radio govore, organizatorje, govornike, literaturo in kampanje." (Dalje na 2. str.)

Zalostna vest

Brata John in Leopold Ladiha sta dobila iz stare domovine zalostno vest, da je v spodnji Nemški vasi pri Trebnjem preminul njun oče John Ladiha v starosti 81 let. V stari domovini zapušča sina in dve hčeri tu pa dva sina. Naše sožalje!

Kultura

Jutri 8. julija se bo vršila seja Zdrženih Mladinskih Zborov v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Pričetek bo ob 8. uri zvečer. Vsi zastopniki so prošeni, da se gotovo vdeležo.

Naciji bodo "večno" vladali Nemčiji, pravi Hitler

WEIMAR, Nemčija, 5. julija. — Kancelar Adolph Hitler je imel včeraj pred zborom nazijskih funkcionarjev iz vseh delov rajha govor, v katerem jih je zagotovil, da bo nazijska stranka "za vse čase" obdržala oblast v Nemčiji. Hitler je v eno uro trajajočem govoru smiselil demokracijo in njene ustanove ter napadal načelo svobodnega govora, tiska in zborovanja.

"Mi vemo, da mora imeti vsak princip organizirano podporo," je rekel Hitler. "V vojaškem smislu prihaja ta podpora od armade, v političnem smislu pa od stranke. Stranka bo za vse čase sposobna preskrbeti oblike, pristaje in voditelje za vsa narodna podvzeta. Samo na ta način je pristno, odločno in sposobno vodstvo nacionalnega socializma mogoče."

"Možje, ki vodijo narod, bodo prevzemali polno odgovornost. Narod ne sme imeti moči, da bi jim to odgovornost vsiljeval. Jaz ne bom nikoli rekel: Rad bi napravil ta korak, toda najprej si moram zagurati podporo; treba je, da se narod izreče za ta korak potom glasovnice. Nikoli. Vodstva nacionalnega socializma ne bo nikoli zavzelo takega stališča. Ono bo najprej napravilo svoj sklep, potem pa bo reklo narodu: To smo naredili; sedaj pa sodite. Mi vemo, kako nas bo narod sodil. Mi smo že večkrat pozvali narod, da zavzame stališče glede vprašanj, ki ga najgloblje prešinjajo, in čim bolj se narod zaveda, da ima odločno vodstvo, tem bolj popolno bo podpiral svoje voditelje."

Hitler je opozarjal, da se zborovanje vrši v dvorani, kjer je bila sprejeta republikanska ustava Nemčije, rekoč: "Poseben triumf je, da proslavljamo vstajenje našega gibanja v tej dvorani, kjer so nekoč zborovali oni nagnjusni, strahopetni in koruptni strankarski slugi."

SOVJETSKI ŽELEZNIČARJI OBTOŽENI

MOSKVA, 6. julija. — Tu so bili včeraj aretirani trije železniški sprevodniki, ki so obtoženi, da so potnikom proti plačilu dajali v najem umazane rjuhe. Neki nižji železniški uradnik je bil radi "špekulacije z rjuhami" odslovljen, neki drugi pa je bil postavljen na nižje službeno mesto. Rjuhe se je dajalo v najem potnikom, ki niso bili upravičeni do postelj, potem se jih je rabilo v spalnih vagonih. Sprevodniki so tudi obtoženi pijančevanja.

Nesreča v tovarni

Albert Zalar, 15218 Saranac Rd., se je pretekli teden težko ponesrečil v tovarni in se sedaj nahaja v Polyclinic bolnici na Carnegie. Obiski niso dovoljeni.

Barva za hišo

Za barvanje vaše hiše, odzunanaj ali znotraj, priporoča Smrekar Hardware, 6112-14 St. Clair Ave., dobro poznano SWP barvo, ki je pripoznana kot ena najboljših.

Na Močilnikarjevi farmi Piknik Slovenske Zadrudne Zveze se bo vršil v nedeljo, 12. julija na Močilnikarjevi farmi in ne na Pintarjevih kot je bilo pomotoma poročano včeraj.

Pomemben radio govor John L. Lewisa

Predsednik kampanje za unijaziranje jeklene industrije je javno posvaril industrijske magnate proti rabi sile.

"Mi bomo neizprosno, toda mirno in legalno delovali za dosego našega cilja."

WASHINGTON, 6. julija. — John L. Lewis, predsednik premogarske unije in vodja kampanje za unijaziranje jeklarskih delavcev, je imel nocoj pomemben radio govor, v katerem je prerokoval, da bodo jeklarski magnati preišljeno poskušali izzvati boje in krvolitje v kampanji za organiziranje jeklarskih delavcev, ki se je začela baš te dni.

Da se kralji jeklene industrije pripravljajo na odprto vojno proti delavcem, je razvidno iz celo-stranskih oglasov, katere je "American Iron and Steel Institute" pretekli teden priobčil v časopisih širom dežele, je izjavil Lewis. To je bila odprta grožnja, da se bo jeklarska oligarhija vrгла v boj proti organizatorjem z vsobrutalnostjo in brezobzirnostjo. (Slični oglas je bil ponudjen tudi "Enakopravnosti", ki ga je odklonila. Op. ured.)

"Iz trpkih skušenj v preteklosti vemo, kaj to pomeni," je nadaljeval Lewis. "To pomeni da bodo barabe in nižinski značajji v službi jeklarskih magnetov razbijali snode jeklarskih delavcev; da se bo organizatorje napadalo in brutalno pretepalo; da se bo policija in sodna oblast v jeklarskih okrožjih, katere izbirajo in dominirajo jeklarske kompanije, rabilo za aretacijo umijskih organizatorjev, da se jih bo pod izmišljenimi obtožbami metalo v ječe, pretepalo v zaporu in da se jih bo v mnogih slučajih s silo izgnalo iz jeklarskih okrožij."

"V tej zvezi želim izjaviti z največjo resnostjo, da ako pride do stavk, nasilja in krvolitja zvečer."

vsled našega prizadevanja za organiziranje jeklarskih delavcev, se to ne bo zgodilo po volji naših organizatorjev in njihovih aktivnosti.

"Mi se bomo borili za uresničenje našega cilja neizprosno, toda mirno in legalno. "Želim tudi slovesno posvariti one, ki zastopajo industrijo jekla, da naš odbor ne bo trpel njihove nezakonite, brutalne taktike iz prejšnjih let. Mi bomo tudi poskrbeli, da ne uide roki pravice nihče, ki bo kriv proti-postavnosti."

"S tem niso mišljeni le podrejeni uradniki jeklarskih korporacij, njih oboroženi puškarji ali drugi najeti plačanci. To pomeni, da bomo držali odgovornim one, ki so v resnici odgovorni — bankirje, direktorje in uradnike jeklarskih korporacij — one, ki v resnici formulirajo načrte in metode — od J. P. Morgan and Co., ki kontrolira U. S. Steel Co., pa do vseh ostalih bankirjev, direktorjev in uradnikov manj mogočnih jeklenih korporacij, tja do najnižjega člana jeklarske hierarhije."

PITTSBURGH, 6. julija. — Vincent Sweeney, zastopnik organizatorskega odbora jeklarskih delavcev, je nocoj naznanil, da se je doseglo "pogojen sporazum" za končanje stavke, katerega je 22. maja oklicala Amalgamated unija v tovarni Wheeling Steel Co. Na stavki je 5,500 delavcev. Pogoji tega sporazuma niso bili objavljeni, predloženi pa bodo članom unije na zborovanju, ki se bo vršilo jutri zvečer.

NEMČIJA JE DOVOLILA BLUMOV LIST

BERLIN, 5. julija. — Nemčija je danes dvignila triletno prepoved proti časopisu "Populaire", ki je vodilni francoski marksistični list in osebni organ premierja Leona Bluma. Smatra se, da je nemška vlada to storila, ker je Blum v svojem govoru pred parlamentom 23. junija Hitlerja imenoval "frontnega bojevnika." "Populaire" s tem postane edini inozemski list, čigar uvoz v Nemčijo je dovoljen.

STAVKA MEHANIČNIKOV V SEATTLE KONČANA

SEATTLE, Wash., 6. julija. — Stavka 800 avtomobilskih mehaničnikov, ki je trajala pet tednov ter je ustavila delo v 29 delavnicah, je bila včeraj končana. Pogoji sporazuma niso znani. Unijski delavci so zahtevali zaprt delavnico in \$25 minimalne tedenske plače.

Otroški dan

Včeraj je bil "otroški dan" na Great Lakes razstavi v Clevelandu. S starši je razstavo obiskalo devet tisoč otrok, za katere je bila vstopnina samo 5c. Z otroci vred je včeraj razstavo obiskalo 23,126 oseb.

BADOGLIO JE DOBIL NOVO PRIZNANJE

RIM, 6. julija. — Kabinet je danes odločil, da bo maršal Pietro Badoglio, ki je vodil zmagovito kampanjo v Abesiniji, do smrti deležen plače kot kraljevski namestnik. Badoglio je bil imenovan kraljevskim namestnikom v Abesiniji po okupaciji Addis Ababa, potem pa je bil poklican domov kot načelnik armadnega generalnega štaba, njegovo mesto v Abesiniji pa je zavzel maršal Graziani.

Balinarski klub

Rojakom v Euclidu in okolici se naznanja, da se je ustanovil Balinarski Klub Slovenskega Društvenega Doma na Recher Ave. Prihodnja seja se bo vršila v petek, 10. julija ob 7. uri zvečer v Domu. Odbor vabi vse, katere veseli baliniranje, da se pridružejo, da se bo lahko tekmovalo z drugimi klubi.

Prestavljena seja SDD

Direktoriju Slovenskega Društvenega Doma na Recher Ave. se naznanja, da je redna mesečna seja prestavljena iz srede 8. julija na četrtek 9. julija. Prosi se direktorje in gospodinjstke, da se polnoštevilno udeležo. Na seji bo podan šest-mesečni račun. — Odbor.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV P.T.G. & PUB. CO.
 6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 V. J. GRILL, Editor

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
 za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
 Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
 za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$2.00
 Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
 za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
 za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
 Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZADRUGARSTVO IN KRIZA

Poljedelski tajnik Wallace je napisal knjigo, v kateri se bavi z vprašanjem, kaj je mogoče in kaj ni mogoče napraviti pod obstoječo ustavo Zed. držav, o čemur se zadnji čas v Ameriki mnogo govori in piše. Wallace je mnenja, da ameriška ustava ni nobena zavira socialnemu napredku, ako se jo pravilno tolmači. V tem oziru se strinja s predsednikom Rooseveltom, ki je v svojem spremenem govoru v Philadelphiji citiral beseda Charles Evans Hughesa, predsednika zveznega vrhovnega sodišča, ki se je nekoč pred leti izrazil: "Ustava pomeni to, kar sodniki mislijo." Z drugimi besedami povedano: treba je le spremeniti osobe vrhovnega tribunala dežele, pa bo tudi tolmačenje ustave spremenjeno.

Vzporedno s tem je Wallace v svoji knjigi povdaril važnost zadrugarstva. On pravi, da moderni način produkcije neizogibno tira narode v diktaturo, bodisi komunistično ali fašistično, in da je samo ena varna pot, ako se Amerika hoče tej dilemi izogniti, to je, da se ljudstvo organizira v mogočne zadruge, ki bodo odpravile dobičkarstvo med produkcijo in konzumom ter nudile enako protekcijo tako producentu kot konzumentu, farmerju in delavcu. In kar je pri tem najboljšje, je to, da se v zadrugarstvu ni treba baviti s politiko v strogem pomenu besede, kajti zadrugarstvo je izključno gospodarska akcija, ki se lahko brez vsake zavire izvaja v okviru obstoječih zakonov, pravi Wallace.

V očigled gospodarske krize in političnih krčev, v katerih se danes zvija ves kapitalistični svet, se zadnji čas mnogo opozarja na škandinavske dežele, ki so izredno dobro prebolele polom svetovnega kapitalizma. In splošno se priznava, da gre zasluga za to v prvi vrsti mogočno razvitemu zadrugarstvu, ki ga imajo omenjene dežele. Pravkar objavljeno poročilo o zadrugarstvu na Švedskem podaja naslednje izpozantne številke:

Preteklo leto je članstvo švedske kooperativne zveze narastlo iz 550,000 družin na 568,000 družin, njen denarni promet se je zvišal iz 165 milijonov na 178 milijonov kron, skupni promet konzumnih društev pa je napredoval iz 376 milijonov kron na 414 milijonov kron. Švedska kooperativna zveza je članica Škandinavske kooperativne zveze za nakupovanje na debelo, v kateri so vključene zadruge švedske, norveške, danske in finske. V preteklem letu je imela ta organizacija za 41,238,000 danskih kron prometa, od katerega je odpadlo na švedsko kooperativno unijo 23,238,000 kron.

Ni dvoma, da bomo tudi v Ameriki v bližnji bodočnosti več slišali o zadrugarstvu kot kdaj prej. Te dni smo čitali, da se je predsednik Roosevelt začel živo zanimati za zadrugarstvo in da je poslal več opazovalcev v škandinavske dežele, da proučijo uspešno delovanje ondotnih zadrug in mu o tem podrobneje poročajo.

Moj obisk v staro domovino

Cleveland, O.

Po šestnajstih letih sem imela zopet priliko obiskati svoje drage v rojstni domovini. Težko sem zapustila svojo družino tukaj v Ameriki, preje sem bila vsa vesela ko sem si samo mislila, da bom zopet videla staro domovino, toda ko je prišel čas za odpotovati sem imela težko srce. Z velikimi skrbmi in solznimi očmi sem odpotovala, mislila sem si, da ne bom vesela toliko časa, da se zopet vrnem. Toda moje misli so me varale. Prav prijetno vožnjo smo imeli, postrežbo prvovrstno in ljudje so bili zelo prijazni tako, da sem hitro malo pozabila velike skrbi za svojo družino in se veselila z ostalimi. Zahvaliti se želim tvrdki August Kollander Co., ki so mi uredili tako ugodno vožnjo in toplo priporočam rojakom, ki nameravajo potovati v staro domovino, da potujejo potom August Kollanderja.

Ko sem dospela v staro domovino, sem se seveda prvo ustavila v Trstu in potem hitela na Kras v Kozjanje k svojim starišem. Nepopisno je veselje, katerega sem doživela, ko sem zopet ogledovala svoj rojstni kraj. Za tem sem obiskala starše mojega moža na Borovnici na Notranjskem in dalje sem obiskala, Tatre, Slivje, Markovčanje, Orehki, Mrtviče, Vostrovo, Votovlje, Misleče, Oreje, Podgrad, Odvači, Lokva, Matavun, Vremah in Suborjah.

Človek se počuti kot v kakem kraljestvu ko obiskuje ljudi in oni vam strežejo z vsem kar imajo in na vse načine skušajo, da bi bolj postregli. Celo preveč postrežljivo so ti naši ljudje. — Vsak pa seveda takoj vpraša po svojih v Ameriki, kako in kaj se jim dogaja. Sporočila in izročila sem jim kar sem imela in vedela. Rojaki tukaj, ki so iz zgoraj omenjenih krajev naj pa sprejmejo priskrbe pozdrave, katere vam pošiljajo vaši dragi iz onkraj morja.

Težko je opisati kako srčno in iskreno vsak želi pozdraviti svoje ljube v Ameriki. In kjer mi je nemogoče obiskati vsakega posameznika, za katere imam pozdrave, naj cenjeni tem potom sprejmejo te iskrene pozdrave in to od Jadranskega morja pa gor do Štajerske.

In potem sem odpotovala v Jugoslavijo in obiskala Ljubljano, Grosuplje in Čušperk na Dolenjskem, Celje in Ponikve na Štajerskem in Bled in Brezje na Gorenjskem. Seveda ustavila sem se tudi na večjih postajah toda mi je nemogoče vse opisati. Največji čas za me in z zanimanjem sem si ogledala spominsko ploščo Slomskega pod lipo v Ponikvi na Štajerskem, Cerkev na Otoku in Kraljevi dvor na Bledu, ter Postojnsko jamo v Postojni.

V Ljubljani sem bila zelo prijazno sprejeta pri Slapšakovih, to so stariši našega duhovnika Rev. Julius Slapšaka. Obiskala sem jih dvakrat in vselej sem bila jako prijazno sprejeta. Za odhodnico mi je nabral Slapšakov oče krasen šopek vrtnic, le škoda da jih nisem mogla prinesiti z seboj v Ameriko. Omeniti ne smem pozabiti moj obisk na Zalostno goro in skozi Prevlje, kjer so bili ljudje tudi strašno postrežljivi. Človek ne najde besed, da bi mogel opisati kako krasno je vse po stari domovini. Lepi gozdovi, cvetlice, planine in doline so slikovito krasne.

V začetku sem omenila kako težko sem odpotovala in zapustila svojo družino v Ameriki in sedaj ob zaključku mi solze rosijo oči ko se domislim kako

bridka je bila ločitev od mojih dragih iz stare domovine, za povratek v Ameriko. Moj brat je prišel ravno isti čas na obisk domov iz Belgije kot jaz iz Amerike. Mati nam je napravila za odhodnico krasno slavnost, in skozi štiri dni in štiri noči je bila hiša polna prijateljev in zlatnikov ko so vedeli, da se bržkone zadnjič vidimo. Kako vesela in obenem kako žalostna slavnost! Naj ne mislim na ločitev od moje matere, oh, kako težko sem šla od nje. Moji štirje bratje so me spremili na kolodvor v Trst in ko je došel vlak so bile zopet solze, jaz sem žalostna vstopila na vlak in bratje so se težkih korakov vračali domov, ko je odpeljal vlak.

In tako se mi zdi kot, da so bile to le sanje in da kaj takega vresnici ne bi bilo mogoče, toda prepričana sem da nobena stvar na svetu me ne bi mogla bolj zadovoljiti in umiriti srca kot ta obisk v preljubljeni domovini. Končno pa izrekam vsem Slovincem in Slovenkam širom Amerike iskrene pozdrave.

Mrs. Josephine Hrvatini

V nedeljo bo pa spet vse veselo

Lorain, Ohio

Društvo "Ameriški Slovinci" št. 21 S. D. Zveze, priredi svoj običajni piknik, kakor navadno vsako leto v nedeljo dne 12. julija na znanih in lepih senčnih prostorih na Anton Kosovi farmi, Senika Road, v Lorain, O.

Po vsej priliki bo društvo skrbelo, da bo ta piknik presegel vse dosedanje, tako da posetnikom ne bo žal za poset piknika. Zatorej se prosijo vse člane in članice, da se udeležijo tega piknika.

Uljudno se vabi naše znance in prijatelje iz okolice, kakor tudi glavne uradnike SDZ in druge prijatelje in znance iz Clevelanda. Zogometna igra se vrši med člani SDZ in med člani C. M. Pridite pogledat, kateri bodo hušji.

Na svidenje.

John Kozjan, tajnik.

IZ PRIMORJA

Enaindvajsetletnica

Je bila 9. junija tega leta, ko je 2. italijanski pešpolk iz Vidma imel prvo bitko z Avstrijci v svetovni vojni, in sicer na vrhu Podgore. Ta spomin so tega dne slovesno proslavili s tem, da se je ta polk podal jutraj na vrh, kjer je položil lavorjev venec na grob padlih. Nato je polk veljnik polka poklical imena vseh, ki so tistega dne padli za domovino.

Tri okostja

so našli kmetje, ki so kopali na polju blizu Kanala. Brez dvoma gre za vojake, padle v svetovni vojni. Spravili so jih v krste ter jih začasno pokopali na pokopališču v Solkanu, nakar bodo z drugimi trupli iz svetovne vojne vred ob svojem času prenesena v veliko grobnico, ki se gradi na Oslaviji.

Ceste v Primorju

Ceste se v Primorju z nezmanjšano energijo in naglico zdajo dalje. Med njimi je omeniti cesto v Pontafel, ki bo stala nad 1 milijon lir, potem cesto iz Gorice v Kanal, dolgo 21 km, ki bo stala 3 milijone lir, okrajšave na cesti Trst-Videm, ki bo tudi vsa asfaltirana, 6 km dolga sijajna cesta iz Opatije v Lovran, ki je stala 1 milijon lir, okrajšave na cesti Postojna-Reka, ki bodo stala okoli 300,000 lir, pa dovršitev velike ceste iz Trsta v Postojno na eni in v Koper na drugi strani. Na

cesti v Koper je treba izravnavati zlasti ovinke med Skofijami in Rižanom, kar bo stalo okoli 2 in pol milijona lir. Kar se tiče zveze med Trstom in Postojno, se dovršujejo znižave in okrajšave zlasti pri Hrastju, Prevaljah in na tako imenovani "Rauberkomandi," kar bo stalo vse okoli 7 milijonov lir. Seveda bosta obe ti važni prometni žili vseskozi asfaltirani in pravi mojstrovini, ki sta seveda tudi strateškega pomena. Najlepša izmed vseh primorskih cest je pa ona, ki veže Trst z Reko, ki je že zgrajena, jo pa neprestano izboljšujejo in dopolnjujejo ter seveda takoj vsako malenkost popravljajo, da je gladka kakor miza. Vojska v Afriki teh del niti malo ni prekinila. Odstranili so zdaj vse ovinke in vzpone. Ker na gotovih mestih cesto zelo uporabljajo vozovi z lesom in ogljem, ki ga prebivalstvo vozi v Trst, se asfaltni tlak zelo kvari od konjskih kopit. Sedaj študirajo, kako bi se to dalo paralizirati, in prevladuje mnenje, naj bi se ti transporti napravljali po stari cesti, ki teče več ali manj vzporedno z novo. Konjska kopita so tam, kjer na dan pasira 200 vozov in več, sploh največji sovražnik asfaltiranih prometnih žil.

"Čiščenje" krajevnih

imen hočejo izvršiti v Primorju, kjer so že itak večini krajevnih imen dali italijansko obliko. Pravijo pa, da je treba še ostala imena romanizirati in popraviti še mnogotera druga, ki niso bila pravilno prevedena. V to svrhu so ustanovljene posebne komisije. Sempolj je spremenjen v San Pelagio, Berkac pri Motovunu v San Pancrazio, vsi Snihelj v San Michele itd. Toda sedaj hočejo tudi Ustje spremeniti v San Giusto, češ da je Ustje nastalo iz San Giusto, to je Sv. Just. Kraj Erzelj na Vipavskem hočejo odslej imenovati San Arcangelo, češ da je Erzelj pokvarjen nemški Erzelengel, to je Sv. Nadangel (San Arcangelo)! Tudi vipavsko šturje se bo odslej imenovalo Borgo San Giorgio, ker je šturje nastalo baje iz Sv. Jurij. Juršiči bodo postali San Giorgio in znane Šembije na Krasu San Vito, to je Sv. Vid. Sv. Duh pri Materijah postane Spirito Santo, Sv. Trojica in Sv. Margareta v postojnskem okraju Santa Tirinita in Santa Margherita. Istotako bodo postale Šmarje Santa Maria itd.

VRTOVI SREČNE MLADOSTI

V Moskvi dobé otroci deset velikih mestnih vrtov izključno za svojo rabo. Te vrtove, ki so jim dali ime "vrtovi srečnega detinstva," urejajo sedaj pod vodstvom prominentnih inženjerjev, umetnikov in znanstvenikov. Za ureditev enega največjih moskovskih parkov, parka Izmajlova, ki je namenjen otrokom, so oblasti dale 200,000 rubljev. Na ribnikih otroških parkov bodo zgradili miniaturna pristanišča za velike modele rečnih in morskih parnikov. V mestu bodo zaprli nekoliko cest, ki vodijo do otroških parkov, za ves ostali promet. Na teh cestah bodo imeli otroci svoja igrišča in vozlišča za otroška kolesa in avtomobile. Urejevanje "prometa" na teh cestah bodo oskrbovali otroci sami.

MRZLOTNI POL — PALEC NA CLOVESKI NOGI

V Sibiriji je kraj, ki ga imenujejo za najbolj mrzlega na svetu. Tudi naše telo ima svoj mrzlotni pol in ta je — palec na nogi. Točneje bi to povedali, da je ta palec tisti telesni ud, na katerem je mogoče ugotoviti največje temperature razlike. To je dognal neki Američan dr. W. Bierman, z meritvami. Pri teh meritvah je

SKRAT

"Kako si vendar upaš naročiti pijačo, ko vendar nimaš centa v žepu?" je pobaral krčmar znane pijačnice.

"Saj to je ravno tisto," je odgovoril pijanček. "Potrebujem tolažbo."

"Čemu?"

"Zato, ker nimam denarja."

"Zakaj niste briljantnega prstana, ki ste ga našli, oddali na najbližnji policijski postaji?"

"Zdelo se mi je nepotrebno."

"Kako to?"

"Na prstanu je bil napis: Tvoj za večno!"

Filmske slike

Jutri med 8. in 10. uro se bo vršilo na javnem igrišču na E. 62 St. prvo kazenje filmov, ki ga prireja tvrdka Grdina in Sinovi. Kazalo se bo sledeče slike: parada Memorial day, pogreb Rev. Viranta in deklic Parfe in Baznik, Mihelich in Carich. Osem porok v naselbini, ki so se vršile zadnji čas, ki so posnete v barvah. Lanski nastop mladinskih zborov v SND in mestnem avditoriju, festival v "Ljubljani," in še več drugih zanimivosti. Za sledeč dežja se bo predstava vršila v četrtek ob istem času.

NORMAN THOMAS BO OTVORIL KAMPANJO V PETEK

(Dalje iz 1. str.)

ski list. Nujno rabimo denar, da spravimo naš tikek na glasovnice v Floridi, Louisiani, Nebraski, Nevadi, North Carolini, Oregonu, South Dakoti in Illinoisu. Diskriminacijske postavbe v teh državah so vzrok, da moramo v prihodnjih tednih s polno paro na delo, da dobimo zadostno število podpisov. Denar za te stroške se rabi takoj.

Člani in simpatičarji stranke širok deželo organizirajo grupe, ki bodo skupaj poslušale Thomasov govor ter prispevale v kampanjski fond. Nekaj veteranih je pisalo na glavni stan stranke, da bodo prispevali del svojega bonusa v kampanjski fond.

Thomasov govor bo oddajan v New Yorku opolnoči po vzhodnem "daylight saving" času. Čas za ostale dele dežele je sledeči: Vzhodni standard čas (t. j. Cleveland) ob 11. uri; centralni daylight čas, ob 11. uri in centralni standard čas ob 10. uri zvečer.

KOKOŠ ZNESLA JAJCE V JAJCU

DUNSFORD, Ontario, 6. julija. — Neka kokoš na farmi Johna Hobertsona je te dni presenetila lastnika, ko je znesla jajce, v katerem se je nahajalo še eno jajce, kompletno z lupino vred.

odkril, kar je bilo sicer že prej znano, da so nos, ušesa, prsti na rokah in nogah vedno bolj hladni nego drugi telesni deli. Manj pa je bilo znano, da je koža nad mišicami toplejša nego nad kostmi in da imajo debeli ljudje večinoma hladnejšo kožo nego sušci. Končno je ugotovil, da prenese koža na čelu, nogah in rokah mraz boljje nego koža po vsem ostalem telesu. Tudi v vročini ostaja koža na teh mestih hladnejša nego drugod.

Dobava sorodnikov v Ameriki

Priseljence se loči od svoje družine vsaj začasno, kadar zapusti svojo domovino, da si poišče srečo v Ameriko. Ako poročen, se le redkoma dogaja, da gre do na in otroci z njim. On sam ne ve, da li bo vse v Zdrženih državah in kako do ostane tukaj. Navadno niti nima zadosti narja za vožnino vse družine. Svoje nade svoj trud pa osredotoča na oni blaženi dom, ko se zopet snide s svojci.

Leta pa minejo in priseljenec stoji pred usodnim problemom: ali naj se povrne stari kraj k ženi in otrokom ali pa naj potrudi spraviti jih sem, da z njimi usnovi tukaj svoj ameriški dom.

Ako se odloči povrniti se, ne le k svoji družini, marveč prevzeti tudi zopet dolžnosti državljana rojstne domovine, tedaj prihaja nikak korak napram naturalizaciji v poštev. Povratek pa ni vedno lahka stvar niti ni vedno po godu priseljenca. Ako odloči poklicati v Ameriko svojo ženo, oke ali starše, tedaj postane vprašanje o realizaciji odločilne važnosti.

Dandanes se priseljenec pripušča v Zdržene države bodisi kot kvotni priseljenec ali pa kot priseljenec izven kvote. Ste kvotnih priseljenec, ki morejo biti vsako leto pripuščeni v Ameriko iz te ali one dežele, ki je strogo omejeno po kvoti, določeni za to, ko deželo. Število izvenkvotnih priseljenec, ki morejo biti pripuščeni, ni tako omejeno, ker so pripuščeni izven omejitev kvote splošnem morejo le bližnji sorodniki ameriških državljanov dobiti izvenkvotno oziroma morejo biti pripuščeni kot priljenec izven kvote. Ti so žena ameriške državljana in neporočeni mladoletni otroci ameriškega državljana. Ako se je ženska je ameriška državljanica, poročila z inozemcem, sme ta tudi priti kot priseljenec iz kvote, toda le ako se je poroka izvršila dne 1. julija 1932.

Tudi, kar se tiče kvotnih priseljenec, najdemo, da se tudi v tem pogledu jemlje posebno v poštev bližnji sorodniki ameriških državljanov. Polovica kvote vsake dežele je rezervirana za starše ameriških državljanov in soproge državljanek, ako se poroka izvršila po 1. juliju 1932.

Res je sicer, da je druga polovica kvote prepuščena ženam ali neporočenim otrokom pod 21. letom onih inozemcev, ki so bili konito pripuščeni v Zdržene države za no bivanje. Kjer pa je kvota majhna in hitro izčrpa, so žene in otroci inozemcev go na slabšem kot žene in otroci priseljenec, ki je postal državljan. Ta razlika postaja hušja, ako se uresničuje neka sedanja zadevanja v kongresu, da se kvote še znižajo. Kar se tiče očeta in matere inozemca, ti nimajo nikake prednosti ali predvice po priseljeniškem zakonu.

Ko je industrijalna kriza in obširna zaposlenost udarila Ameriko, je bilo priljevanje še bolj omejeno vsled navodil ameriškim konzulom, naj ne izdajo vize onim inozemcem, ki, ako bi bili pripuščeni, ne bi mogli pasti na breme javnega dobrodelstva. To pomenja, da ako inozemec nima štiri sredstva, da bi se preživljal tudi brez dela oziroma ne prihaja k sorodniku, ki deli ima sredstva za njegovo vzdrževanje, konzul ne daje priseljeniške vize. Vsled ga se je število kvotnih viz, dejanski in njih, skrčilo za 80 do 90 odst.

Tako se je zgodilo, da le ena ali dve želi sta izčrpati svojo kvoto v zadnjih letih. 1935 je Turčija, Španija in Filipinski toki.

Dokler traja ta situacija, je državljan in inozemec v enakem položaju, kar se kvotnih omejitev in prihoda sorodnikov vsaj v onih deželah, kjer kvota ni bila pavana. Nikdo pa ne more vedeti, kako de se bo ta situacija nadaljevala. Spremeniti more vsak čas. Nadalje utegne biti ameriški konzul, ko sodi, da-li utegne kak inozemec pasti na breme javnega dobrodelstva, boljše naklonjen napram sorodnikom ameriškega državljana in nekoliko olajšati njovo dobivanje vize.

Iz vsega tega je lahko razvidno, kaj to pomenja za priseljenca, ki želi, da njegova družina v Zdržene države. On pravi, da mu državljanstvo pomaga odpraviti, ki so bila takorekoč zaprta prihodne večine inozemcev; njegova žena in neporočeni mladoletni otroci postanejo takoj izven kvotni. Njegovi starši pa dobijo pravico prednosti v kvoti. To so predpraviče, ki jih vsak inozemec vpošteva, ko se odloča, li se potrdi ali ne za ameriško državljanstvo.—FLIS.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Danes pa, danes je carica storila izjemo.

Ta čast je doletela Potemkina, — Potemkin bo prvi, — on bo edini, ki se bo lahko pohvalil, da je plesal s carico.

Skozi vrste dvorjanikov je kakor lahen dih, preletel šepet, da bo danes carica plesala. In res, Katarina je že vstala s svojega stola.

Svilena obleka, pretkana s srebrom, je ovijala njeno prekrasno telo.

Carica stopi k Potemkinu in položi svojo roko v njegovo.

Godba je zaigrala, pari so se postavili v vrsto, njim na čelu pa sta bila Katarina in Potemkin.

V tem trenutku je bilo težko izreči sodbo, kdo izmed njiju je bil lepši — Katarina v svoji ponosni, ženski lepoti ali pa Potemkin, ki je bil v svoji modri konjeniški uniformi izredno lep.

Kako samozavestno je nastopal caričin miljenec, ki je bil še pred kratkim časom navaden poročnik! Kako ponosno je držal svojo glavo, kako ravnodušno je gledal dvorjanike, visoke častnike, diplomate! Da, ta mladenič se je zavedal, da stoji visoko nad vsemi temi ljudmi in da mu je treba reči samo besedo in carica se odloči v njegov prid.

Potemkin in carica sta se postavila na čelo plesne povorke. V dvorani se je pomikala sijajna povorka, v kateri so se bleščale prekrasne obleke, uniforme, bela ženska ramena in lepe roke, nabroj briljantov in drugih kamnov — mešanica bogastva in moči — ples je pričel.

Ko je ples končal, zapove carica Potemkinu, da jo popelje v takozvano "školkjo", v veliko dvorano, kjer se bo zbrala okrog carice vsa družba.

V dvorani je Katarina sedla na vzvišeni stol. Dvorni urednik pa ji je po vrsti pripeljal vse one člane družbe, s katerimi je hotela govoriti in jih videti.

Potemkin je stal medtem za njeni stolom. Katarina si je vedno prizadevala, da bi ga pritegnila v vsak pogovor. Ko pa je po nekaj minut ostala zopet sama s njim, mu je šepetala najslajše besede. Sedaj se carica ni več trudila, da bi skrila svojo ljubezen pred dvorno družbo.

Ne, Katarina je hotela, da bi vsakdo vedel, da ljubi Potemkina in da je ljubljena.

Končno se približa carici neki mladi častnik, ki ga je tudi pripeljal neki dvorni uradnik.

— Veličanstvo, — reče uradnik, zapovedal ste mi, naj vam pripeljem gospoda majorja Subova. — Tukaj je! Približuje se Vašemu Veličanstvu.

Katarina lica zalije temna rdečica.

Če bi bil Potemkin to spremembo na caričinem obrazu opazil, bi se bil brez dvoma zamislil. Caričin miljenec pa je stal za njenim stolom in s hrepenečimi pogledi motril gibanje v plesni dvorani.

Koga je Potemkin s pogledi iskal med množico plesalcev?

Nikogar drugega, kakor ono lepo, rdečelaso ženo, ki je ni mogel pozabiti. — Oh zakaj se njena lepa glava ni hotela prikazati med množico? Zakaj mu ni bilo dano, da bi med vsemi navzočimi lepoticami odkril pravo carico večera, lepo Ely?

— Ah, to je naš preživeli iz Orenburga! — je zaslišal Potemkin pred seboj caričin glas. Ko pa se je zdramil iz sna, je zagledal pred seboj častnika, ki je bil zares lep mladenič.

Bil pa je še preveč nežen in premlad. Njegova postava še ni

imela na sebi ničesar moškega, obraz pa je imel zelo lep.

— Ah, dragi moj Potemkin! — se obrne Katarina sedaj k svojemu miljencu. — Ne vem, poznate-li Platona Subova? Toda spomnil se boste nanj, če si priključete v spomin svoj odhod iz Petrograda. — Se-li spominjate še na ono uro, ko ste se postavili na čelo vojske in odšli nad sovražnika?

— Platon Subov nam je prinesel tedaj vesti iz Orenburga. Subov je bil edini vojak, ki se je rešil in ušel strašnemu prelivanju krvi! —

— Veseli me —, odgovori Potemkin, — da morem spoznati pogumnega častnika in drago mi je, da vas po oni težki in in mučni oreburški noči obseva solnce caričine milosti! —

— Jaz pa sem srečen —, odgovori Subov in se graciozno pokloni, — da imam čast spoznati narodovega ljubljence, v katerega je moja carica stavila svoje poslednje upanje in zelo ponosen bom, kadar bom mogel knezu Potemkinu stisniti roko!

Potemkin je s prisiljeno prijaznostjo ponudil mlademu častniku svojo roko, katero je mladenič krepko stisnil.

— Izvrtstvo! — zakliče Katarina, ko je gledala oba lepa mladeniča. — Gospoda moja, vidva si morata biti prijatelja. Da pa se bo to čimprej izpolnilo, bom takoj podpisala dekret, s katerim imenujem Platona Subova za adjutanta knezu Potemkinu.

— Gospoda, upam, da sta zadovoljna! —

— Zadovoljen sem, Veličanstvo! — zakliče Potemkin.

— Jaz pa, Veličanstvo —, reče Subov, — se vam zahvaljujem za nov dokaz vaše milosti!

— Visokost, od jutri zjutraj sem vam na razpolago! — se obrne Subov k Potemkinu.

Katarina ponudi mlademu Subovu roko, ki jo je to s spoštovanjem poljubil, potem pa odšel.

V tem javi trobenta, da pričeneja pogostitev. Gosti pa so odšli v veliko obednico, kjer jih je pričakovala pogrnjena miza v obliki podkve.

Miza je bila razkošno pogrnjena. V luči je bleščalo mnogo srebra, najlepših kristalov, francoskega porcelana in prekrasni šopki cvetja.

Tisoči in tisoči sveč so razlivali svojo svetlobo po velikanski dvorani.

Carica ni nikdar sedela za isto mizo s svojimi gosti.

Sredi podkve je bila postavljena majhna mizica, za katero je sedela Katarina.

Danes je bila majhna mizica pogrnjena za dve osebi.

Potemkin je spremil Katarino do vrat obednice, tu pa se je hotel posloviti. Toda Katarina mu reče z odločnim glasom:

— Ostani, prijatelj! — Za noč sem te izbrala za svojega kavalirja. Stol pri moji majhni mizici je namenjen za vas!

— Veličanstvo! — vzklikne Potemkin, — kakšna milost! — Spravljate me v zadrego! —

Katarina ga pogleda in ta pogled je nadomestil besede, ki bi se morale glasiti približno takole:

— V zadrego te spravljem? — Mar ni moj namen, odklikovati te pred vsemi? — Ah, kako rada bi se privila k tebi, kako srečna bi bila, če bi mogla nasloniti svojo glavo na tvoja prsa! Toda jaz sem tvoja carica in preveda pogledov je uprtih v naju! —

Preko ogromne mize je bilo naloženo cvetje, da so rože tvorile napis "Katarina", nad imenom pa je bila carska krona; vijolice pa so tvorile ime "Potemkin".

Vedno, kadar je carica dvigni-

la svojo čašo z vinom je pogledala Potemkina, kakor da bi mu hotela reči:

— To pijem na tvoje zdravje! Potemkinove misli pa so bile daleč. Pogled mu je vedno uhal po vrstah gostov.

Toda nje ni našel, ki jo je iskal.

Mar sploh ni prišla k svečanosti? Kaj se je zgodilo, da je spremenila svojo namero?

Toda videl je Orlova, ki je sedel na čelu mize in ga neprestano motril s svojimi predrznimi in izzivalnimi očmi. Potemkin se je komaj premagal, da ni planil k črnemu grofu in zahteval zadoščanja, ker ga je Orlov neprestano tako porogljivo motril.

Prvi del gostije je bil končan. Mnogoštevilni krožniki so izginili, služabniki so prinašali sladolede.

Na dvoru carice Katarine je bil običaj, da so s sladoledom označili pomen slavnostnega dne. Carica je radi tega poklicala slaščičarja iz Pariza, ki je vedno znova presenečal s svojimi deli.

Takrat je bilo narejeno iz sladoleda bojno polje. Junak Potemkin je stal sredi tega polja in držal v eni roki meč, v drugi pa zastavo.

Med gosti se je razvilo živahno šepetanje in oči vseh so bile uprte v Potemkina, ki je bil zares junak večera.

Katarina ni veliko jedla, — v tem pogledu je bila sploh zelo zmerna. Ni se hotela zdebiliti, zato pa je strogo izpolnjevala zdravniške predpise.

Sedaj pa je zapovedala, da so najprej ponudili sladolede njej. Katarina je smehljalje se odrezala Potemkinov meč in si ga položila na svoj krožnik.

— Tako, dragi moj —, zašepče carica Potemkinu, — sedaj sem ti vzela meč iz rok. Odslej se ne boš več izpostavljaval nevarnosti, temveč boš živel samo za najino ljubezen.

S sladoledom so služabniki servirali neko izredno pecivo.

po svoji navadi prelomi. Toda Katarina vzame peciva in naenkrat presenečeno vzklikne. Iz prelomljenega kosa se je svetil neki papir.

— Potemkin! — zašepče carica svojemu miljencu. — Pogledj, kaj sem našla! — V mojem komadu se nahaja papir! —

— V imenu Božjem, Veličanstvo! — vzklikne Potemkin. — Prosim vas, — rotim vas, ne jejte tega peciva! Bog ve, če ne vsebuje kakšnega strupa! —

Katarina pa se samo nasmehne in odvrne:

— Dragi, to ni nič hudega! Prepričana sem, da se je nekdo hotel na ta način malo pošaliti z menoj. Morda mi hoče kdo izročiti kako prošnjo. — Naj vidim! —

In carica potegne iz peciva papir in ga razgrne.

Potemkin se je primaknil bliže, da bi tudi on videl vsebino pisma.

V pismu je bilo samo nekoliko stavkov, ki so se glasili takole:

Veličanstvo!

— Orenburg je padel radi strahopetnosti in nesposobnosti kneza Daškova. Vaše Veličanstvo se je medtem gotovo prepričalo, da ta strahopetnež ni nikdar zaslužil Vaše milosti.

Toda nočem govoriti o njem. Njega je že sodil pravični sodnik.

Živi pa nesrečno bitje, čigar usoda je bila tesno zvezana s knezom Daškovim. Ta oseba je bila z Vašo vsemogočno besedo priklenjena k strahopetnemu knezu, edino Vaše Veličanstvo ji zamore zopet povrniti svobodo.

Gre za nesrečno kneginjo Olgo, ki je po vaši zapovedi postala kmetica svojega moža.

Veličanstvo! Nesrečnica se nahaja v Vaši bližini. Ona samo čaka na znamenje, ko bo pokleknila pred Vami in iz Vaših rok prejela milost in odpustanje.

Če je vaše Veličanstvo res ke-

daj ljubilo to mlado ženo, — ljudje pravijo, da Vam je bila Olga zelo draga, — tedaj se je usmilite! Usmilite se nesrečnice, ki je strašno trpela!

Prijatelj nesrečnice.

Ko je carica prečitala pismo, se je zatopila v svoje misli in dolgo molčala.

Potemkin, ki je opazoval caričin obraz, je videl, da so carico besede, ki so bile v pismu, v živo zadele.

— Kaj misliš, dragi moj? se obrne carica naposled k svojemu miljencu. — Ali ne govori to pismo resnice?

Takrat sem se prehitro odločila in obsodila kneginjo Olgo. Bojim se, da jo je stari Daškov mučil! —

— Veličanstvo —, odvrne Potemkin, ki je imel vedno odprto srce za sočutje in plemenita dejanja, — če vam smem v tej zadevi svetovati, vas prosim s tem neznatnim piscem, da jo pomilostite. Osvobodite jo suženjstva in ji vrnite imetje, ki ste ji ga vzeli! —

— Imetje kneza Daškova sem zaklenila — reče zamišljeno Katarina. — Vse sem razdelila med svoje privržence.

— Tebi, Aleksander Potemkin, sem namenila dvojce najlepših posestev. — Zelo težko mi bo torej vrniti ji njena posestva in jih urediti tako, kakor so bila poprej. —

— Veličanstvo, tedaj vas prosim, — reče Potemkin in se globoko priklone, — da ji vrnete vsaj ona posestva, ki ste jih namenili meni. —

— Dragi, dobri človek! — reče Katarina in ponudi Potemkinu roko v poljub. — Ne vem, kaj naj bi bolj ljubila: Tvoj razum, ali pa tvoje dobro srce! —

Katarina spravi pismo v žep in reče:

— Jutri bo objavljeno v službenih novinah, da je kneginja Olga Daškova pomiloščena. —

Katarina vstane in da z roko znamenje, da je pogostitev končana.

Pari so odhiteli na galerijo, kjer so se sprehajali in se zabavali na najrazličnejše načine. Tedaj pa je zaigrala godba, gosli so privabile mnogoštevilne plesalce v dvorano, kjer so se vrteli ob prijetnih zvokih.

— Čas je, da odidem k počitku — zašepče Katarina Potemkinu. — Ljubljani, nočoj se bova še videla! — Kako pozno je že? —

— Polnoč je minila, Veličanstvo! —

— Dobro torej. Ostani še eno uro v plesni dvorani, da ne bo kdo kaj sumil, potem pa pojdi v svoje sobe. — Ko bo odbila ena ura, ali pa morda nekaj minut pozneje bom pri tebi. —

(Dalje prihodnjé)

Prav poceni

Proda se ledenica pripravna za gostilno ali restavracijo; — vprašajte pri Mandel's 15702 Waterloo Rd.

General Auto Repair

Popravljamo generators, starters, ignition, strehe na avto in tapceiranje.

6601 St. Clair Ave. (Vzadaj)

Slovensko podjetje, se priporoča slovenskim avtomobilistom za dobro in pošteno postrežbo.

JOS. GASSER in FRANK HOČEVAR, lastnika

East 76 Street, severno od St. Clairja

hiša za eno družino z 8 sobami; hot-air gorkota; garaža za dva avta; nizki davki; \$350 takoj, ostalo mesečno. Govorite z ali pokličite Mr. Hill v sredo.

The City and Suburban Co.

East 9 in Huron Rd.—Pr. 7666

Naznanilo in Zahvala

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko vest o veliki izgubi ljubljenega očeta

John Kromar-ja

Dne 7. junija 1936 je za vedno zatisnil svoje trudne oči v starosti 65 let. Doma je bil iz Dolenje vasi pri Ribnici.

K večnemu počitku smo ga položili na Calvary pokopališče dne 11. junija, 1936. Tem potom se želimo iskreno zahvaliti vsem, ki so ranjkemu izkazali zadnjo čast ter ga prišli pokropiti, vsem ki so čuli in molili ob krsti ter vsem, ki so se udeležili pogreba.

Iskrena hvala članom društva Sv. Vida št. 25, K. S. K. J. društvu "Cleveland" št. 126 S. N. P. J., za udeležbo pri pogrebu, posebno pa članom samostojnega društva "Dosluzencev" za udeležbo pri pogrebu in za tako časten sprevod.

Prisrčna hvala vsem darovalcem krasnih vencev, ki so v zadnji pozdrav okrasili krsto dragega ranjkega in sicer: Joan Kromar, Mr. in Mrs. Matt Petrovcih, Mr. in Mrs. John Rolich, Mr. in Mrs. John Zlatorepec Jr., Mr. in Mrs. S. L. Lizardowski, Mr. in Mrs. Joe Terbovec, Robert Blaznik in Harold Lausche, John Potokar (Double Eagle Bottling Co.) Sunrise Brewing Co., International Savings and Loan Co., Samostojno društvo "Dosluzenci", društvo "Cleveland" št. 126 S. N. P. J., društvo Sv. Vida št. 25, K. S. K. J., Mrs. Frances Bacar in družina, Mr. in Mrs. Riko Spreitz in družina, Mr. in Mrs. L. Gustinčič in družina, Mr. in Mrs. F. Mramor in druž. Mr. in Mrs. M. Piks in druž. Mrs. M. Pristov in družina Mr. in Mrs. Charles Zobeč in družina, Mr. in Mrs. A. Vidervol in družina, Mr. Frank Turk in družina, Mr. in Mrs. F. Strah in družina, Mr. in Mrs. J. Klaus in družina, Mr. in Mrs. Kaplan in družina, Mr. in Mrs. Leopold in družina, Mr. in Mrs. Frank Vesel in družina, Mr. in Mrs. Frank Mrhar in družina, Mr. Merzlikar in družina, Mrs. Agnes Smole in družina, Mrs. Zlatorepec in družina, Mr. John Starc in družina, Mr. in Mrs. Koprivec in družina, Mrs. Theresa Verbič in družina, Mr. Joe Pečjak in družina, Mr. in Mrs. Frank Zobeč in družina, Mr. in Mrs. John Di Bello in družina, Mrs. Allison in družina, Mr. in Mrs. Ignatz Slapnik Sr. in družina, Mr. in Mrs. Joe Modic in družina.

Iskreno se zahvaljujemo sledečim, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za dušo pokojnega očeta; Mrs. Caroline Modic in družina, Mr. in Mrs. Gerlečka in družina, Mr. in Mrs. John Simon in družina, Mr. in Mrs. F. Kaplan, Jr., Mrs. Champa in družina, Mr. in Mrs. Charles Griner in družina, Mr. in Mrs. Pieman in družina, Mr. in Mrs. Anthony Pečjak, Mrs. Frances Levstik in družina, Mrs. M. Makovec in družina, Mr. in Mrs. John Rolich, Mr. in Mrs. F. Modic, Miss Josephine Laurich, Mr. Matt Modic, Mr. in Mrs. Roitz, Mr. J. Zurga, Mr. in Mrs. Jack Gerbeck, Mr. Urban Zakrajšek, Mr. in Mrs. A. Kramer, Mr. in Mrs. Misich in družina, Mr. in Mrs. F. Mramor in družina, Mr. in Mrs. L. Stavanja in družina, Mr. in Mrs. John Merhar in družina, Mr. in Mrs. Riko Spreitz in družina, Mr. in Mrs. John Prince in družina, Mr. in Mrs. John Kromar in družina, Mr. in Mrs. H. Kriznik in družina, Mr. in Mrs. Joe Moze in družina, John in Rose Kromar in družina, Mr. in Mrs. Joe Mramor in družina, Mr. in Mrs. Kuzienik in družina, Mr. in Mrs. John Gnidica in družina, Mr. in Mrs. J. Lusim in družina, Mr. in Mrs. Ursula Lovsin in družina, Mr. in Mrs. Frank Boje in družina, Mr. in Mrs. J. Klaus in družina, Mrs. Mary Pristov in družina, Mr. in Mrs. Piks in družina, Mr. in Mrs. Joseph Pašk Jr. in družina.

Prav lepa hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu: Mr. Frank Vesel, Mr. in Mrs. J. Cvetič, Mr. Harold Lausche, Mr. Tony Sedmak, Mr. Anton Grdina and Sons, Mr. Rudy Kallister, Mr. R. McClelland, Mr. E. F. Posch in vsem drugim, ki nam imena niso znana.

Prisrčna hvala Rev. Max Sodji za spremstvo iz hiše žalosti v cerkev in na pokopališče in za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Lepa hvala pogrebniku Frank Zakrajšku za vso prijazno naklonjenost in za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Vam, preljubljeni in nepozabljeni oče, pa želimo, da počivate mirno v zasluženem pokoju. Nebeška luč naj Vam sveti in naj Vam bo lahka ameriška zemlja.

Zalujoči ostali:

JOHN, ANTHONY, STANLEY, EDWARD, sinovi; JENNIE McCLELLAND, MARY DI BELLO, hčeri.

V stari domovini zapušča zalujočo sestro, poročeno Kaplan, Cleveland, Ohio, 6. julija, 1936.